

Piritta Rantanen sd ym.

Kirjallinen kysymys poliisin ihmiskauppayksiköstä

Eduskunnan puhemiehelle

Pääministeri Sanna Marinin hallitusohjelmassa on vahva painotus harmaan talouden torjuntaan. Työministeri Tuula Haatainen asetti keväällä 2020 työryhmän valmistelemaan työperäisen hyväksikäytön vastaisia toimenpiteitä osana harmaan talouden torjunnan strategiaa. Työryhmän elokuussa julkaistu ensimmäinen toimenpidepaketti piti sisällään hallitusohjelmaankin kirjatun poliisille perustettavan ryhmän ihmiskaupparikosten paljastamiseen ja tutkimiseen.

Ihmiskauppa on harmaan talouden ikävimpiä muotoja, jossa tekijä pyrkii saamaan taloudellista hyötyä alistamalla uhria eri keinoin. Ihmiskaupan uhri on usein heikossa asemassa oleva ihminen, joka on tekijästä riippuvainen. Hänet voi olla alistettu esimerkiksi seksuaaliseen hyväksikäyttöön tai pakkotyöhön. Myös rikollisen kiinnijäämisriski on perinteisesti ollut pieni, koska toiminta ei välttämättä näy ulospäin ja uhri on ulkomaalainen, joka usein jossain määrin hyväksyy menettelyn tai ainakin alistuu siihen.

Ulkomaisen työvoiman hyväksikäyttö on tekijälle taloudellisesti erittäin kannattavaa liiketoimintaa. Motiivina on poikkeuksetta merkittävän taloudellisen hyödyn tavoittelu. Hyväksikäyttö on usein systemaattista ja ammattimaista. Törkeimmät tapaukset ovat kovimpia ja suurimman laitoman hyödyn talousrikoksia, joihin poliisin pitäisi päästä kiinni reaaliaikaisesti.

Ihmiskauppa ja sen kaltaiset rikokset ovat pitkälti piilorikollisuutta, jonka paljastaminen ja tutkiminen on haasteellista. Laadukkaan tutkinnan kannalta olisi olennaista, että näiden rikosten tutkinnasta vastaisivat asiaan erikoistuneet poliisit. Poliisilla ei ole tällä hetkellä yhtään henkilötyövuotta kohdennettuna pelkästään ulkomaisen työvoiman hyväksikäytön tai ihmiskaupan torjuntaan. Jotta valtakunnallisesti toimiva ihmiskauppayksikkö pystyisi saamaan tuloksia aikaan, sille tulee turvata ihmiskaupparikollisuuteen erikoistuneet ja vahvuudeltaan riittävät henkilöresurssit.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitämme asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Millä aikataululla poliisille on tarkoitus perustaa ihmiskauppayksikkö ja

miten perustettavalle yksikölle taataan mahdollisuudet laadukkaaseen ja vaikuttavaan toimintaan?

Kirjallinen kysymys KK 646/2020 vp

Helsingissä 7.9.2020

Piritta Rantanen sd
Eveliina Heinäluoma sd
Niina Malm sd
Heidi Viljanen sd
Mika Kari sd